

III kooliastme ainekava	
Õppeaine	Kunst
Kooliaste	III kooliaste
Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	
<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analüüsib enne kasutamist visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses; • uurib iseseisvalt kunstnike, kunstiteoste ja kunstivoolude tausta; • leiab infot erinevate allikate kohta, suhtudes neisse allikakriitiliselt; • kasutab peamisi kunstimõisteid ja teab kunstnikke; • käitub kultuurikeskkondades reeglite järgi (vajaduse korral oskab reeglid välja selgitada) ning saab iseseisvalt vajaliku teabe leidmise ja sündmuse kogemisega hakkama; • teab, mida kujutab endast disain ning kuidas töötab disainer; • mõistab vormide ja värvide subjektiivsemaid ning universaalsemaid tähendusi; • teab, mis on kopeerimine ja plagiaat, ning oskab teiste autorite teoseid ja nende osi kasutada oma uurimistöös või loomes nii, et tegevus ei riiva autori õigusi. • oskab arendada oma ideed, lähtudes eesmärgist; • märkab ja kirjeldab igapäevaelu probleeme, mida lahendades läbib kõik disainiprotsessi etapid; • rakendab uurimismeetodeid õpetaja abiga. • loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ja põhjalikult uurides ning teadlikult kavandades; • valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid; • oskab rühmaliikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule. • analüüsib teost (ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümbolid, kontekst), leiab erinevaid tõlgendusvõimalusi ja vaatepunkte, põhjendab neid tööle tuginedes ning kasutab kunstist rääkides oskussõnavara; • leiab seoseid ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile ja meediale; • mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, funktsionaalseid ning ökoloogilisi aspekte; • selgitab oma tööd ning valitud töökäigu ja sõnumi võimalikke teisi võimalusi; põhjendab sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid; • kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktseptib eriarvamusi. 	

Klass	8. klass
Disain, loovpraktika, värvi- ja kompositsiooniõpetus, refleksioon	
<p>Õpitulemused</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õppija oskab juhendaja abiga analüüsida visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümbolite tähendust ja eesmärki enne nende praktilist kasutamist. • Õppija katsetab erinevaid lähenemisi, julgeb eksida ja langetab töö käigus otsuseid juhendaja toel, arendades sellega oma probleemilahendusoskusi. • Õppija valdab mitmesuguseid kunstitehnikaid (näiteks maalimine, skulptuur, digitaalne kunst) ning oskab neid rakendada iseseisvate projektide loomisel. • Õppija mõistab ja rakendab kunstilise kompositsiooni põhimõtteid ja disaini elemente. Õppija suudab kriitiliselt reflekteerida oma tööd ja kaasõppijate töid, pakkudes konstruktiivset tagasisidet. • Õppija käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades turvaliselt, arvestades loodud visuaalsete kujutiste puhul autorsuse nõudeid. 	<p>Õppesisu</p> <p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <p>Disain ja kirjaõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Märkide ja sümbolite, sh. logo ja visuaalse identiteedi (CVI) areng • Kirjatüüpide ja nende rakendamine praktilistes töodes • Rahvamustril põhinev looming <p>Plaanimine ja ideede arendamine. Loomine</p> <p>Tehnilised oskused ja materjalitundmine. Loovpraktika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kujutamise- ja vormiõpetus • Sümmetria põhimõtted ja rakendamine • Erinevate materjalide ja faktuuride tundmaõppimine • Ruumiliste vormide loomine ja analüüs <p>Värvi- ja kompositsiooniõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Värvioõpetuse alused, sh. värvide segamine ja värviteooriad • Kompositsiooniskeemid ja nende rakendamine kunstis • Kuldlõike mõistmine ja kasutamine kunstilises loomes <p>Joonestamise algteadmised</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruumiliste kujundite joonestamine. 3D • Kahe- või kolmepunktilise perspektiivi joonistamine <p>Refleksioon, analüüs ja kriitika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vestlused kunstist • Kaasaegse kunsti mõisteid nagu triptühhon, kunsti piiride avardamine. • Inspiratsiooniallikad, looming ja massikultuuri mõjud.

<p>Põhimõisted: kuldlõige, sümmeetria, peegeldamine, triptühhon, grafiit, kontrastvärv, põhivärv, akromaatile, neutraalvärv, font, vastandid, autoriõigus jt.</p>	
<p>Praktilised tööd: Skulptuurid (modelleerimine pasteliinist, papjeemašee). Maalimine (akrüül, akvarell, guašš). Graafika (joonistamine tuši, kriit- või õlipastellidega, värvi- ja grafiitpliiatsitega, sõejoonistus). Isikupäraste projektide loomine ja esitlus, kus kasutatakse omandatud tehnikaid ja materjale.</p>	
<p>Klass</p>	<p>9.klass</p>
<p>Kunsti mõistmine, loomine ja ideede arendamine. Refleksioon, analüüs ja kriitika</p>	
<p>Õpitulemused</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õppija tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid, loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid; • Õppija kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid, oskab töid võrrelda, mõtestada sõnumit, vaadata disain kui protsessi, millised on erineva pildikeele kultuurilised märgid ja kunsti rolli ühiskonnas. • Õppija väärtustab rahvakunsti ja kunsti osa ühiskonnas 	<p>Õppesisu</p> <p>Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine</p> <p>Kunstiajalugu ja teooria</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ülevaade peamistest kunstiliikidest ja žanritest • Plaanimine ja ideede arendamine. Loomine • Tehnilised oskused ja materjalitundmine. Loovpraktika <p>Kujutamise- ja vormiõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inim-, loodus- ja tehisevormide stiliseerimine ja deformeerimine • Proportsioonide mõistmine ja rakendamine • Värv-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus • Abstraktne kompositsioon, sh. geomeetiline ja vabakompositsioon • Joonperspektiiv kahe koondpunktiga <p>Disain ja kirjaõpetus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tüpopraafia alused ja praktiline rakendus. • CD plaadi kujunduse loomine. <p>Refleksioon. Kunstikriitika ja analüüs</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunst ja kultuur • Erinevate kunstistiilide ja tehnikate tundmaõppimine, sh. stsenograafia ja tarbekunst.

<p>Põhimõisted: stiil, žanr, natüürmort, abstraktsionism, ikonograafia, olustikumaal, faktuur, antiikkunst, jne.</p>	
<p>Praktilised tööd: Isiklik looming, kus kasutatakse traditsioonilisi ja kaasaegseid kunstivorme (maalimine, joonistamine, digikunst jne). Erialased töötoad, mis tutvustavad uusi tehnikaid ja lähenemisviise. Kunstinäituse või galerii külastus, et tutvuda otse allikast pärineva materjaliga ja saada inspiratsiooni, analüüsida</p>	
<p>Eukarüootsed rakud</p>	
<p>Õpitulemused</p> <ul style="list-style-type: none"> • seostab inimese epiteel-, lihas-, side- ja närvikoe rakkude ehitust nende talitlusega ning eristab vastavaid kudesid mikropreparaatidel, mikrofotodel ja joonistel; • võrdleb ainete aktiivset ja passiivset transporti läbi rakumembraani; • eristab loomaraku peamisi koostisosi mikrofotodel ja joonistel ning selgitab loomaraku osade ülesandeid raku bioloogilistes protsessides; • võrdleb looma-, taime- ja seeneraku ehitust ning eristab neid nähtuna mikropreparaatidel, mikrofotodel ja joonistel. 	<p>Õppesisu</p> <p>Rakuteooria põhiseisukohad, selle olulisus eluslooduse ühtsuse mõistmisel. Rakkude ehituse ja talitluse omavaheline vastavus peamiste inimkudede näitel. Päristuumse raku ehituse seos bioloogiliste protsessidega loomaraku põhjal. Rakutuuma ja selles sisalduvate kromosoomide tähtsus. Rakumembraani peamised ülesanded, ainete passiivne ja aktiivne transport. Ribosoomide, lüsoosoomide, Golgi kompleksi ja mitokondrite osa bioloogilistes protsessides. Tsütoplasma võrgustiku ja tsütoskeleti talitus. Raku ehituse ja talitluse terviklikkus, organellide omavaheline koostöö. Taime-, looma- ja seeneraku ehituse ja talitluse eripära.</p>
<p>Põhimõisted: rakuteooria, ainurakne, hulkrakne, prokarüoot, eukarüoot, organell, rakubioloogia, kude, aktiivne transport, passiivne transport, ribosoom, lüsoosoom, mitokondri, Golgi kompleks, tsütoplasma võrgustik, tsütoplasma, tsütoskelett, rakutuum, tuumake, kromosoom, kromatiid, rakukest, vakuool, kloroplast, kromoplast, leukoplast.</p>	
<p>Praktilised tööd: loomaraku osade ehituse ja talitluse seoste uurimine, sh arvutimudeli abil; epiteel-, lihas-, side- ja närvikoe rakkude eristamine mikroskoobis ning nendel esinevate peamiste rakuosade kirjeldamine; plastiidide mitmekesisuse kirjeldamine valgusmikroskoobiga vaatluse tulemusena.</p>	
<p>Organismide areng</p>	
<p>Õpitulemused</p> <ul style="list-style-type: none"> • toob näiteid mittesugulise paljunemise vormide kohta eri organismirühmadel; • selgitab fotode ja jooniste põhjal mitoosi- ja meiosisfaasides toimuvaid muutusi ning põhjendab nende vajalikkust; 	<p>Õppesisu</p> <p>Suguline ja mittesuguline paljunemine eri organismirühmadel, nende erinevus ning vegetatiivne ja generatiivne paljunemine, ontogenees, fülogenees, otsene areng, moondega areng, täismoone, vaegmoone, partenogenees, viljastumine, menstruatsioon,</p>

<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb inimese spermatogeneesi ja ovogeneesi ning analüüsib erinevuste põhjusi; • võrdleb ja toob näiteid otsese ja moondelise arengu kohta eri organismirühmadel; • selgitab olulisemaid etappe inimese embrüogeneesis; • analüüsib inimese vananemisega kaasnevat muutusi raku ja organismi tasandil ning hindab pärilikkuse ja keskkonnategurite mõju elueale. 	<p>menopaus, menstruaaltsükkel, embrüogenees, embrüo, sügoot, moorula, blastula, blastotsüst, tulemus. Raku muutused rakutsükli eri faasides.</p> <p>Kromosoomistiku muutused mitoosis ja meioosis ning nende tähtsus.</p> <p>Mehe ja naise sugurakkude areng ja arengut mõjutavad tegurid. Menstruaaltsükkel ja ovulatsioon. Munaraku viljastumine naise organismis. Erinevate rasestumisvastaste vahendite toime ja tulemuslikkus. Sugulisel teel levivad nakkused ning haiguste vältimine.</p> <p>Otsese ja moondelise arengu võrdlus ja näited.</p> <p>Inimese sünnieelses arengus (embrüogeneesis) toimuvad muutused, sünnitus.</p> <p>Organismide eluiga mõjutavad tegurid. Inimese vananemisega kaasnevad muutused ja surm.</p>
<p>Põhimõisted: vegetatiivne ja generatiivne paljunemine, ontogenees, fülogenees, otsene areng, moondega areng, täismoone, vaegmoone, partenogenees, viljastumine, menstruatsioon, menopaus, menstruaaltsükkel, embrüogenees, embrüo, sügoot, moorula, blastula, blastotsüst, gastrula, platsenta, lootekestad, lootelehed, kliiniline surm, bioloogiline surm.</p>	
<p>Praktilised tööd: uurimistöö keskkonnategurite mõjust pärmseente kasvule; kanamuna ehituse vaatlus.</p>	